

Германы Бундестагийн
тогтоолын үндсэн дээр
хөхиүлэн дэмжсэн:

Холбооны
Хүнс,
хөдөө аж ахуйн яам

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ,
ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

Герман-Монголын хамтын ажиллагааны Тогтвортой хөдөө аж ахуй төсөл

Ургамалд учирсан хохирлын шалтгаан, тархацыг тодорхойлох (Буудайн хортон шавж)

Б.Дондов Доктор, дэд профессор УХЭШХ

2019 оны 6 сар

Шавж, түүний ангилал

Шавж - транхейн сувгийн тусламжтайгаар амьсгалдаг, гурван хос хөлтэй үет хөлтний хүрээний хамгийн том анги.

Бие гүйцсэн шавжны хэмжээ 0.139 мм – 55.5 см, жин нь 70 гр хүрнэ

Шавжийн морфологийн ангилал

1. Анхны, далавчгүй доод шавжийн салбар анги

2 Далавчит дээд шавжийн салбар анги

2.1 Эртний далавчтаны бүлэг

2.1.1 Мөхөөлжийн баг

2.1.2 Сонын баг

2.2 Шинэ далавчтаны бүлэг

2.2.1 Бүрэн бүс хувиралттай шавжийн салбар бүлэг

2.2.1.1 Жоомны баг

2.2.1.2 Мөргөлжийн баг

2.2.1.3 Шулуун далавчтаны баг

2.2.1.4 Ижил далавчтаны баг

2.2.1.5 Хагас хатуу далавчтаны баг

2.2.1.6 Бөөсний баг

2.2.2 Бүрэн хувиралттай шавжийн салбар бүлэг

2.2.2.1 Хатуу далавчтан буюу цохын баг

2.2.2.2 Торон далавчтаны баг

2.2.2.3 Хоовгонгийн баг

2.2.2.4 Хайрсан далавчтан буюу эрвээхэйн баг

2.2.2.5 Сарьсан далавчтаны баг

2.2.2.6 Нохой бөөсний баг

2.2.2.7 Хос далавчтан буюу ялааны баг

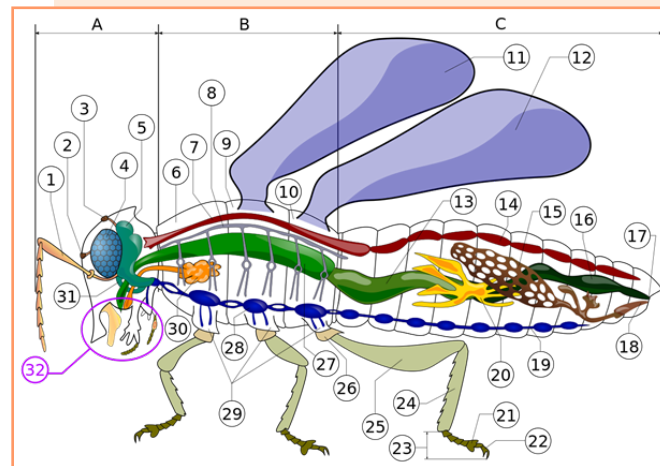
Биологийн ангилал

Аймаг: Амьтан

Хүрээ: Үет хөлтөн

Анги: Шавж

Бие гүйцсэн шавжийн их бие толгой, цээж, хэвлий гэсэн 3 хэсэгт хуваагдана. Толгой - 4 сегментээс, цээж -3, хэвлий - 11 сегментээс бүрдэнэ.

Шавжны анатомийн бүдүүвч А – Caput (Толгой) В – Thorax (Цээж) С – Abdomen (хэвлий)

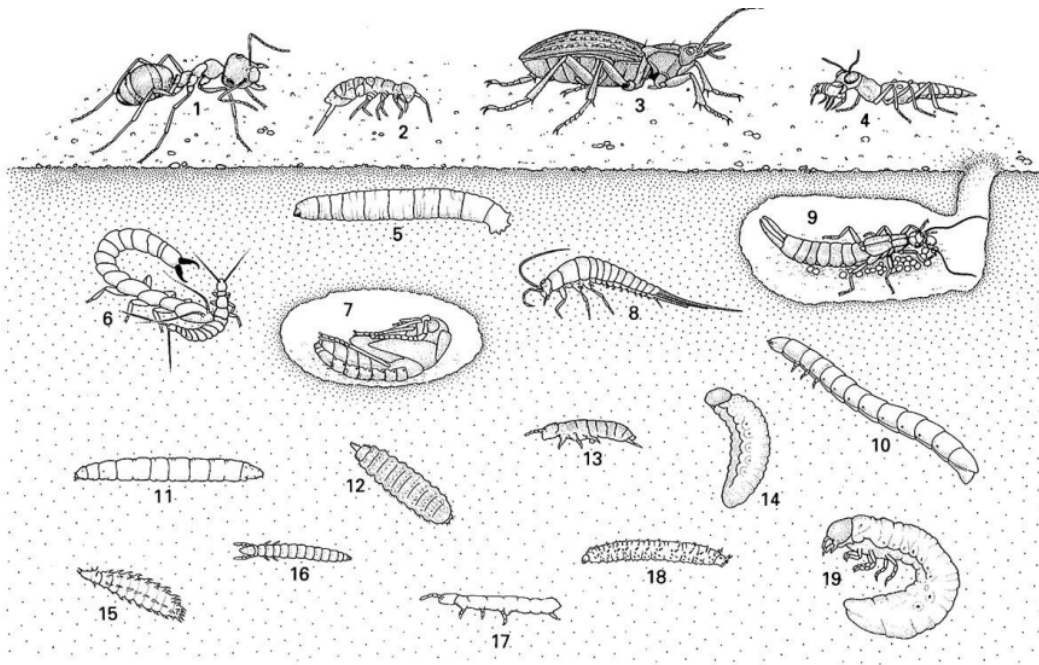
1. сахал, 2. нүд (доод), 3. нүд (дээд), 4. Нийлмэл нүд, 5. тархи, 6. цээжний өмнөд хэсэг, 7. нурууны артери, 8. трахеи, 9. цээжний дунд хэсэг, 10. цээжний хойд хэсэг, 11. өмнөд далавч, 12. хойд далавч, 13. дунд гэдэс, 14. зүрх, 15. өндгөвч, 16. гэдэс (нарийн гэдэс, шулуун гэдэс, сүв), 17. анус, 18. үрэвч, 19. хэвлийн зангилаа, 20. мальпигийн судас, 21. дэрэнцэр, 22. хумс, 23. сарвуу, 24. шилбэ, 25. гуя, 26. вертлуг, 27. ходоод, 28. Цээжний зангилаан, 29. тааз, 30. шүлсний булчирхай, 31. Залгуурын зангилаа, 32. амны аппарат

<https://mn.wikipedia.org/wiki/шавж>

Шавж, түүний ангилал

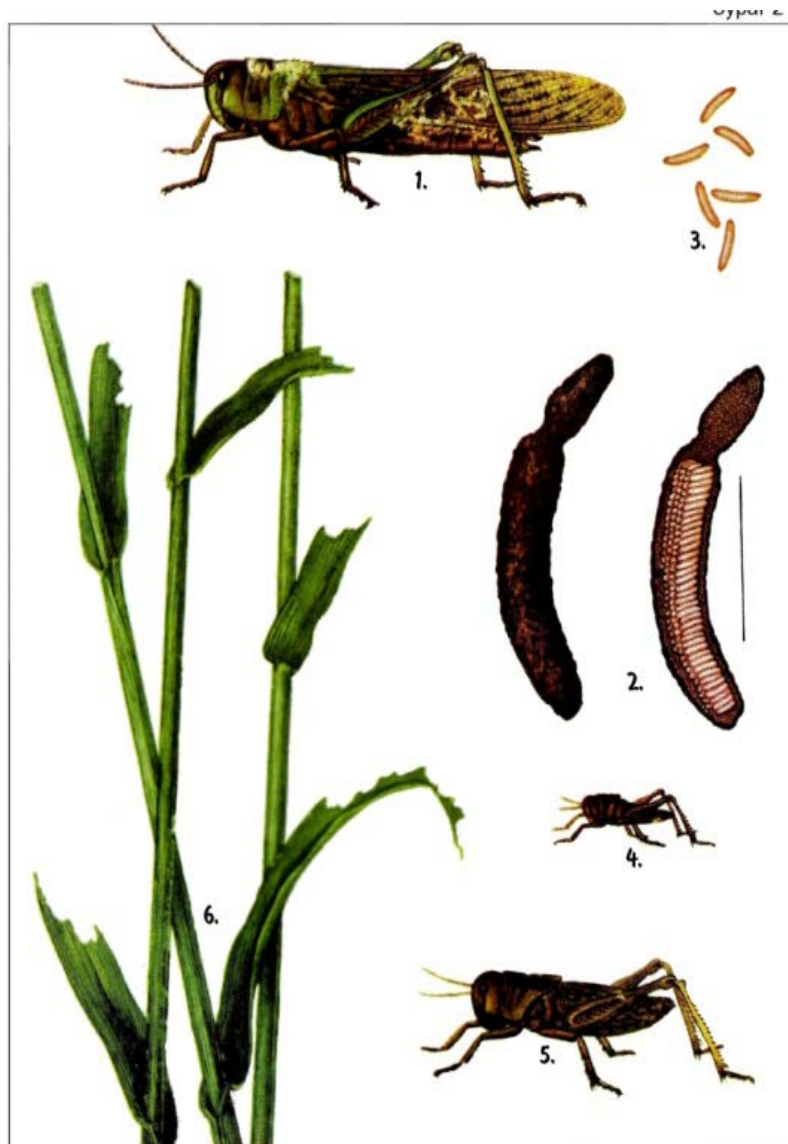
Амьдардаг орчин: Хөрсөнд ба газрын дээр (ургамал дээр ургамал дотор)

Амьдралын хэв маяг: өдрийн амьдралтай, шөнийн амьдралтай

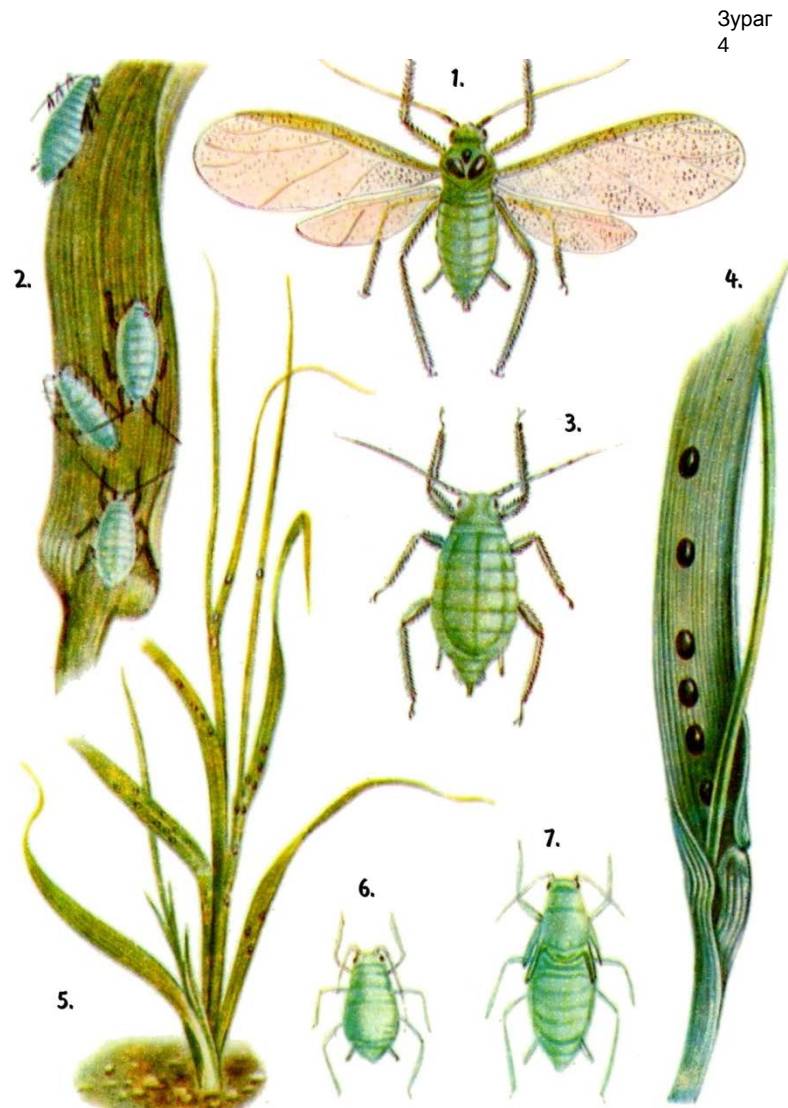

Илрүүлэх,
урьдчилан
сэргийлэх болон
тэмцэх аргыг
хэрэгжүүлэхэд
анхаарах

Нүүдлийн царцаа

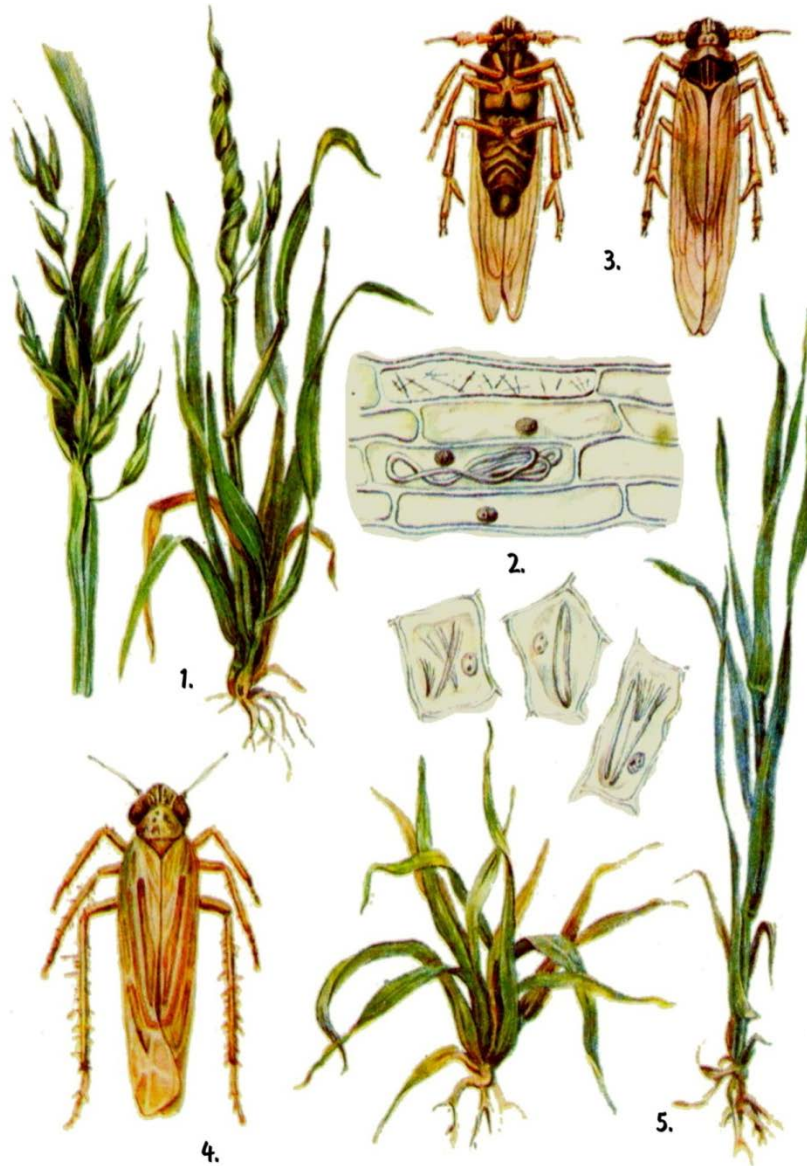

Үетний бөөс

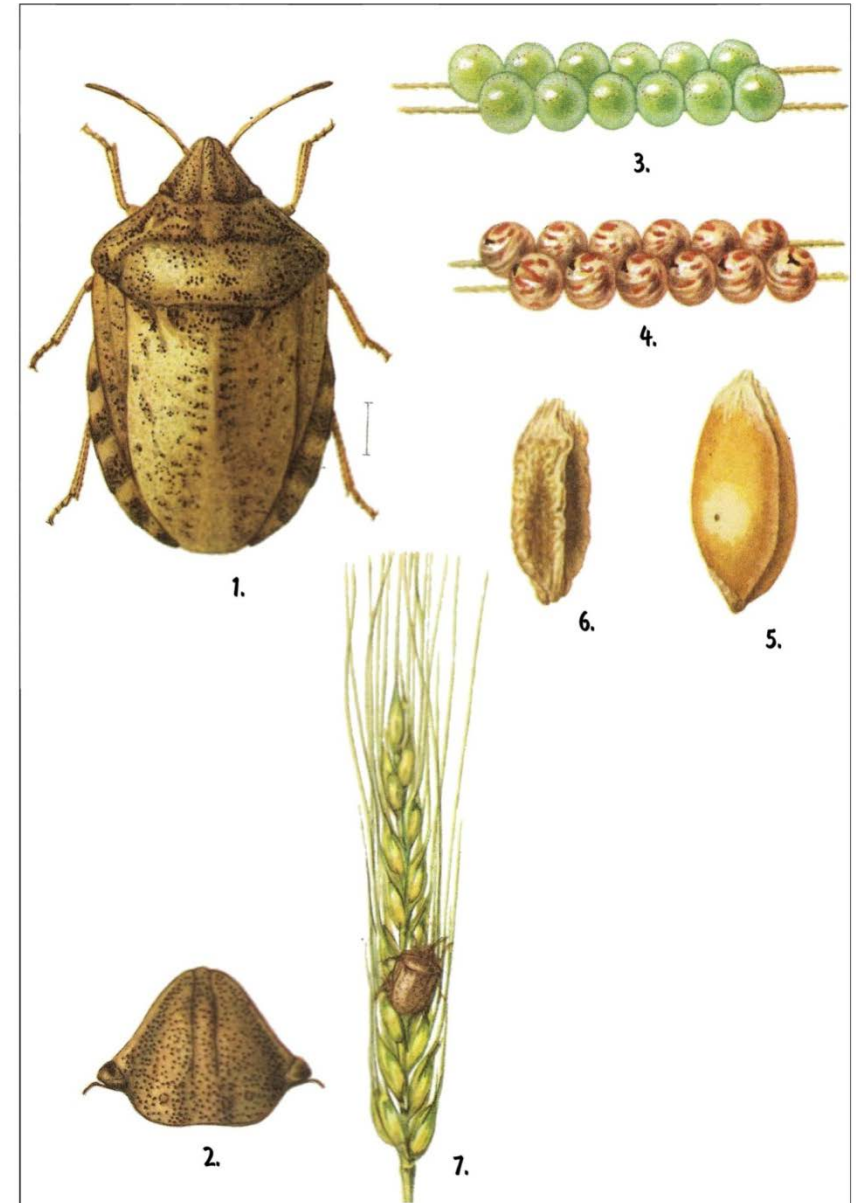

Зургал
4

Судалт нөмрөг

Маврын бясaa

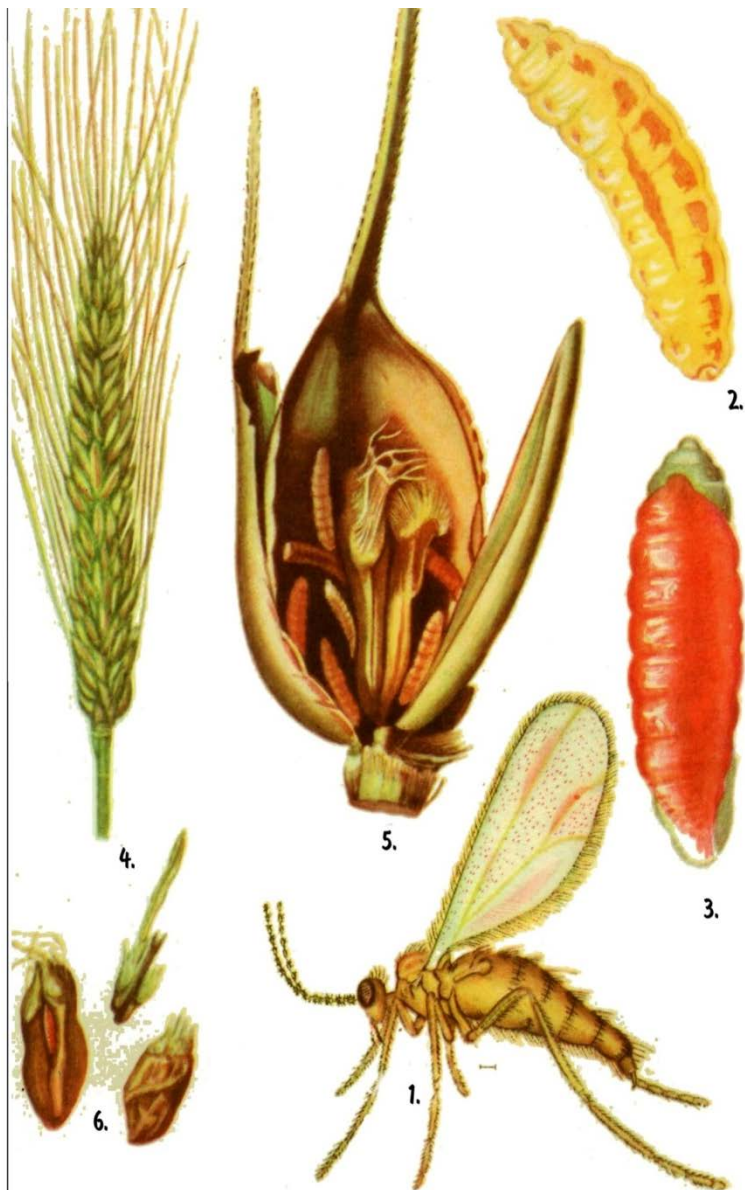
Цацаг далавчтан

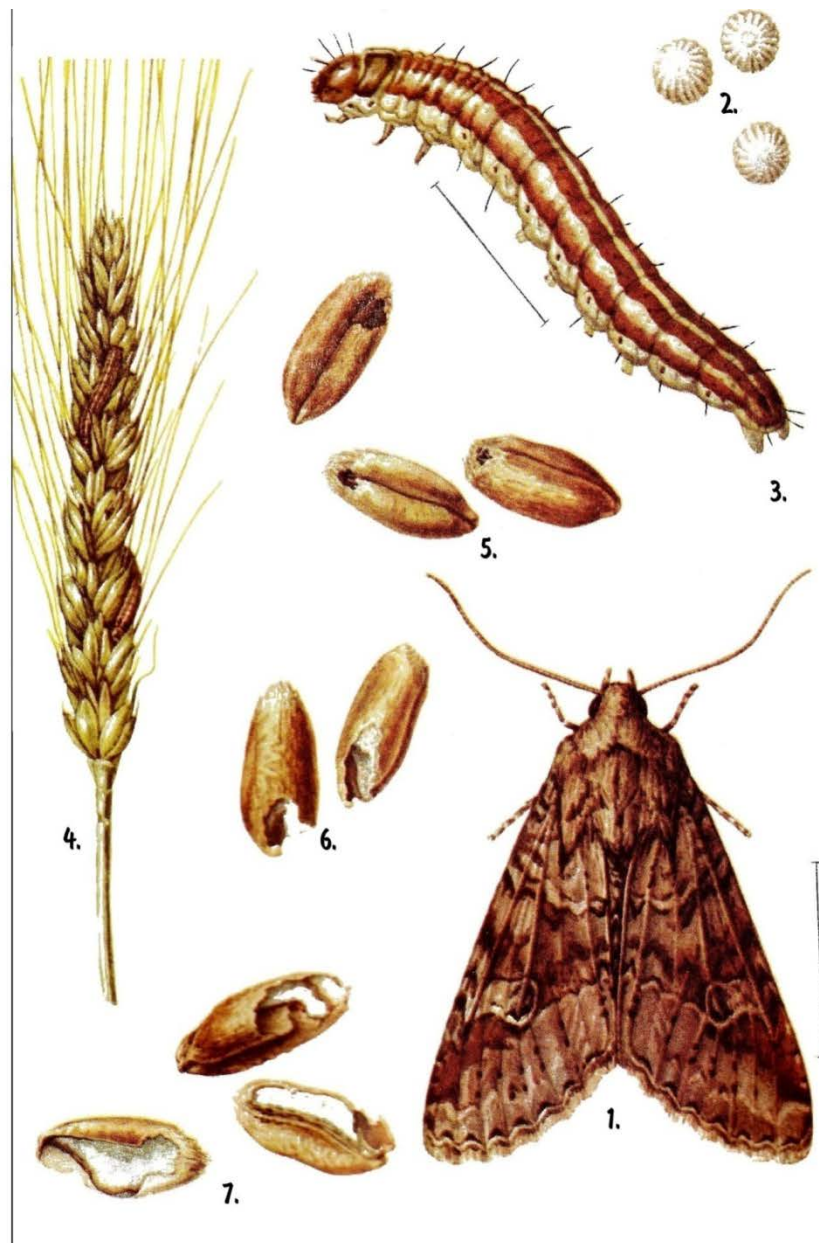
Тарианы бүүргэнэ

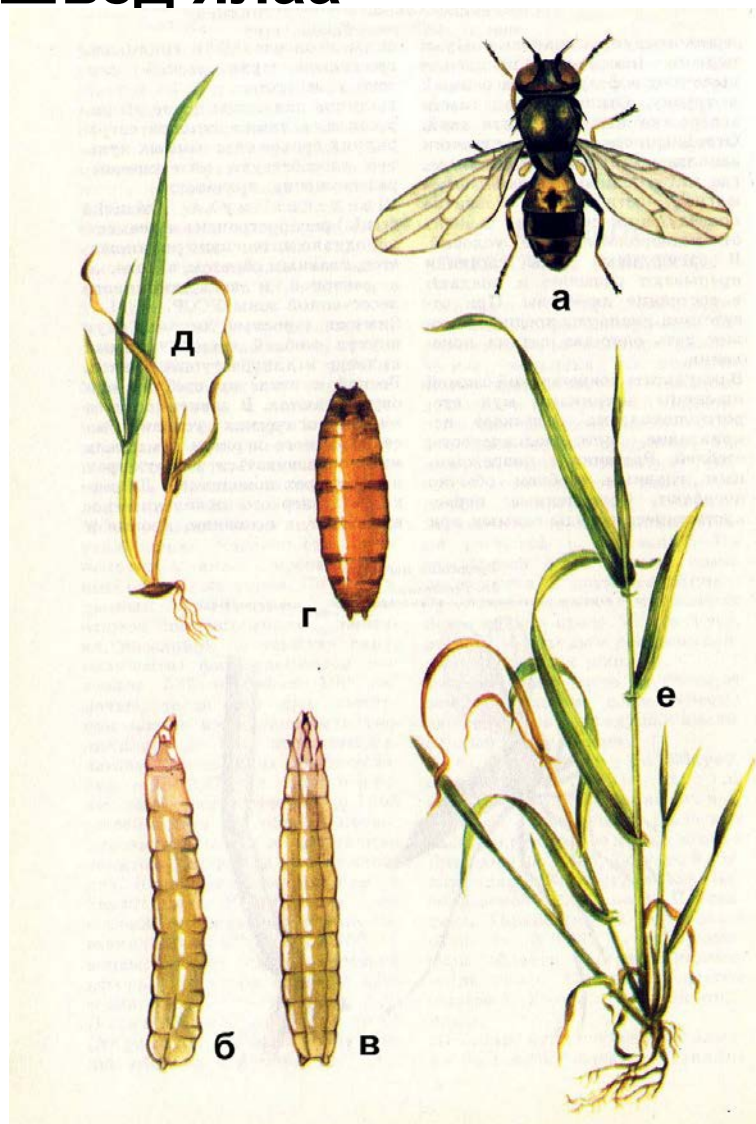
Бүдүүн хөлт шумуул

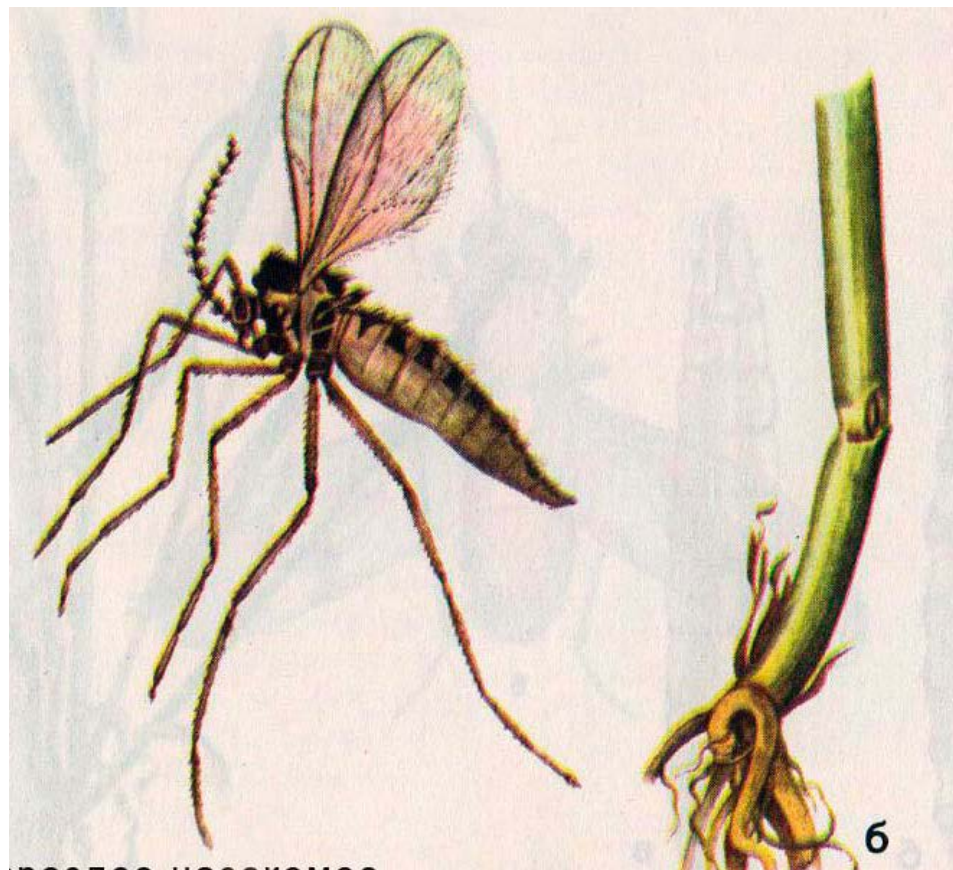
Бүгэг эрвээхэй

Швед ялаа

Гессен ялаа

Шавжийг илрүүлэх арга

Хөрсний ухаадас хийх

Өгөш: төмс, лууван,
алим.

Утсан өт, хуурамж утсан
өт зэрэг

Шүүрүүлээр даллах

5-100 даллах 90 градусаар .
Өдрийн 10-12 цагт шавж
идэвхитэй байна.

Шар таваг байрлуулах

Гэрлэн урхи, нарны зайн урхи

Феромонт урхи

Наалдуулагч урхи

Урьдчилан сэргийлэх арга

- Хөрс боловсруулалт
- Ээлжлэн тариалалт
- Хортон шавжийн прогноз
- Тариалах хугацаа

Хамгаалах арга

- Үр ариутгал: Табу Нео –үетний ялаа, бүүргэнэ
- Инсектицид шүрших:
- Каратэ 5%, 150-200мл/га, царцаа, бясаа, бөөс, бүүргэнэ, цацаг далавчтан, нөмрөг,
- Фаскорд 0.1л/га бясаа, бөөс, бүүргэнэ, цацаг далавчтан, нөмрөг,
- Брейк 0.1л/га нөмрөг, бүүргэнэ, цацаг далавчтан
- Борей 0.08-0.1л/га бясаа, бөөс, бүүргэнэ, цацаг далавчтан
- Имадамекс 0.03кг/га бясаа, бөөс, бүүргэнэ, цацаг далавчтан, нөмрөг,

**Анхаарал тавьсанд
баярлалаа!**